

der ligger parallelt med den, men i en saadan Afstand, at det vilde være en Fordel for de Egne, der berøres af den nye Bane, ogsaa at kunne benytte den til Godstrafik, og det maa dog være de to Endepunkter af Banen tilladt at faa deres Gods befordret saa billigt og saa hurtigt som muligt. Jeg er i det hele taget ikke nogen Beundrer af Statsdriftssystemet, det ved det høje Ting, og navnlig ikke, naar det benyttes paa en saadan Maade, at man ret ugenert udnytter sit Monopol.

Ganske de samme Betragtninger kan jeg anvende paa et andet Spørgsmaal, som er blevet berørt af den ærede Ordfører, nemlig Forbindelsen mellem Sjælland og Jylland. I een Ting deler jeg fuldstændig den ærede Ordførers Syn, nemlig deri, at man i høj Grad overvurderer Betydningen af den gennemgaaende Trafik. Den bliver opreklameret igennem Bladene, man sætter en Slags Konkurrenceære i, at vi trækker saa meget af Turiststrømmen, som vi kan, her over Landet bort fra Sverige, eller hvilket Land det nu maatte være. Det kan nu være meget godt, men jeg er overbevist om, at det er noget, der slet ikke betaler sig for os. Kan det være en Hønnørsag, bliver det det højeste — det kan jeg ikke en Gang sympatisere med —, men det bliver ikke en Indtægtssag. Det er rigtigt, som den ærede Ordfører meddelte, at det er en meget ringe Del af hele Jernbanetrafikken, der falder paa denne gennemgaaende Trafik. Jeg er enig med ham i, at vi hellere maa anvende Kræfter paa at fremme Trafikken mellem Landsdelene, og i saa Fald hørte jeg kun med Sympati paa hans Tanke om at aabne flere Linier mellem Sjælland og Jylland og kan slutte mig til Princippet i den Tanke. Men i een Retning er jeg ikke enig med den ærede Ordfører, og det var, da han kom ind paa Statens Forhold til Dampskibsfarten og netop saa paa Forholdene saaledes, som jeg ikke ønsker, at Staten skal se paa den elektriske Bane mellem Aarhus og Randers. Den ærede Ordfører udtrykte sig omtrent saaledes: Vi kan se, hvilken Mængde Mennesker der nu sejler med Det forenede Dampskibsselskabs Skibe, og vi maa sørge for, at de kommer til at køre med Statsbanerne i Stedet. Ja, men Søfart og Landtransport

er nu en Gang to forskellige Forhold, og det hører med til de naturlige Forhold i Verden, som vi allesammen kender og ser overalt, at Søtransport er billigere end Landtransport. Naar man som Konkurrent til en eller anden Jernbane opretter en Dampskibslinie, og de to Konkurrenter er private, vil ganske sikkert paa de Omraader, her er Tale om, Søfarten absolut og ubetinget gaa af med Sejren; det vil ikke være muligt for Jernbanelinien at konkurrere med Søfartslinien, saaledes at det pekuniært svarer sig. Men atter her forholder det sig anderledes, naar det er Staten, der ejer Jernbanelinien, og private, der driver Søfartslinien; saa kan Staten selvfølgelig køre Gods og Passagerer til en lavere Pris, end det betaler sig, og lade Skatteyderne betale. Vi har gjort det og derved naaet det Forhold, vi kender allesammen, at vi har drevet Statsbanerne med 12—14 Mill. Kr.s aarligt Underskud. Det kan man gøre, naar man har Skatteyderne til at betale; saa udelukker man Søfarten fra at kunne bestaa, saa fordrer man Søfartslinierne, ligesom man fordrer dem fra Øresund. Men jeg mener, det er en fuldstændig Uting. Har vi en naturlig Næringsvej som Søfarten, bør den arbejde i vore Farvande paa de naturlige Betingelser, og driver Staten Jernbaner, bør den drive dem paa saadanne Betingelser, at de kan svare sig, ikke saadan, at den kører med Gods og Passagerer til halv Pris. Det kan vi sagtens gøre, for vi gaar ikke fallit, hvad et privat Selskab vilde gøre; vi kan gøre det ved Hjælp af Indtægterne fra Skatteyderne. Derfor forekommer det mig, at man ikke maa ræsonnere saadan, at man siger: Der er nu Tusinder, som rejser med Dampskibene, og dem maa vi have til at køre med Banerne, og oven i Købet tilføjer, som den ærede Ordfører sidst gjorde, at det vil være til Statskassens Fordel. Jeg har megen Respekt for den ærede Ordførers praktiske Sans i det hele taget og ogsaa i saadanne Forhold, men jeg mener, at den slog Klik for ham her. For hvordan det ellers gik eller ikke gik: hvis der var andre Hensyn, som gjorde, at vi med fuldstændig aabne Øjne sagde: Det er en Statsinteresse at lade Folk befordre mellem Sjælland og Jylland til en lavere